

28 Αυγούστου 2013

Ομιλία της Α.Θ. Παναγιόττης του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου κατά την Ακολουθία του Εσπερινού της Αποδόσεως της Κοιμήσεως της Θεοτόκου

[Ορθοδοξία](#) / [Ομιλίες](#)

(Ίμβρος, Άγιοι Θεόδωροι, 22 Αυγούστου 2013)

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ Α.Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ

ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

κ.κ. Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Υ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ

ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

(Ίμβρος, Άγιοι Θεόδωροι, 22 Αυγούστου 2013)

Ιερώτατοι αδελφοί Ιεράρχαι,

Εντιμότητα κ. Γ. Πρόξενε της Ελλάδος εν ΚΠόλει,

Αγαπητοί μας συμπολίται, αδελφοί και τέκνα ηγαπημένα,

Ευλογημένοι όπου γής Ίμβριοι Ορθόδοξοι Χριστιανοί,

Απόψε, της Παναγιάς μας· της γιορτής του χωριού μας· διά την οποίαν εδημιουργήθησαν υπό του Θεού όλα «καλά λίαν». Αυτό το «κάλλος» και αυτή η «καλωσύνη» αφορούν εις την Παναγίαν, κατά τον Άγιον Νικόλαον τον Καβάσιλαν. Δηλαδή, εγένοντο όλα «καλά λίαν» επειδή αφορούσαν εις την Παναγίαν. Επειδή θα εγεννάτο η Παναγία, η οποία είναι στο τέλος της όλης αναμονής της Παλαιάς Διαθήκης.

Έτσι, λοιπόν, οι άνθρωποι περιμέναμε χιλιετίες ολόκληρες, για να έλθη κάποιος άνθρωπος, ο οποίος θα καταλάβαινε τί σημαίνει «αγάπη Θεού». Για να το καταλάβαινε όμως αυτό, έπρεπε να ήταν και ο ίδιος καθαρός και πολύ ταπεινός, όχι εγωϊστής, φιλόδοξος, αιθεροβάμων. Και γεννήθηκε η Παναγία.

«Προ δε του ελθείν την πίστιν υπό νόμον εφρουρούμεθα συγκεκλεισμένοι εις την μέλλουσαν πίστιν αποκαλυφθήναι» (Γαλ. γ' 23). Δηλαδή πριν έλθη η πίστις, είμασταν κλεισμένοι μέσα στον νόμον. Ο Νόμος έγινε παιδαγωγός εις Χριστόν, αλλά ο Νόμος, ο οποιοσδήποτε νόμος, ήταν ανίκανος, και είναι ανίκανος, να μας σώση και να ικανοποιήση τον άνθρωπο αληθινά.

Γι' αυτό, όταν ήλθε «τό πλήρωμα του χρόνου, εξαπέστειλεν ο Θεός τον υιόν Αυτού,... γενόμενον υπό νόμον, ίνα τους υπό νόμον εξαγοράση, ίνα την υιοθεσίαν

απολάβωμεν» (πρβλ. Γαλ. δ´ 4, 5). Και το πλήρωμα του χρόνου είναι η γέννησις της Παρθένου, της γυναικός διά της οποίας έγινε άνθρωπος ο Θεός. Αυτή είναι η «κλίμαξ δι´ ής κατέβη ο Θεός» και «η γέφυρα η μετάγουσα τους εκ γής προς ουρανόν» και τότε και μετά την κοίμησιν και την μετάστασί της, κατά την οποίαν δεν εγκατέλιπε τον κόσμον -εν τη κοιμήσει τον κόσμον ου κατέλιπες, Θεοτόκε.

Η Παναγία μας μας διδάσκει και σήμερα μίαν α λ ή θ ε ι α ν, ότι όταν είμεθα άρρωστοι, όταν είμεθα αδύνατοι, μόνοι, όταν αδικούμεθα, όταν πεθαίνουμε, τότε είμεθα δυνατοί και όταν ταπεινωνώμεθα αληθινά, μόνον τότε δοξαζόμεθα, τότε καταργείται «τό μεσότοιχον της έχθρας».

Είμεθα, λοιπόν, εδώ, στο νησί μας, στην ταπεινή και άσημη και «αδόξαστη» Ίμβρο μας, όπως η ταπεινή Κόρη της Ναζαρέτ, κατ' αναλογίαν, και μένουμε έ κ π λ η κ τ ο ι εμπρός εις το Μυστήριο της Παναγίας.

Αδελφοί συμπατριώται,

Είμεθα προσωπικώς συγκινημένοι που ευρισκόμεθα μαζί σας και νοιώθουμε όλοι μαζί αυτό το κ ά λ λ ο ς, αυτήν την Χ ά ρ ι ν, να υπάρχη σ'όλο το Νησί της Παναγίας, που είναι η Ίμβρος μας, εις την οποίαν όλα ήταν μέχρι πριν μερικές δεκαετίες «καλά λίαν». Διότι επεκράτει η χάρις, και ο νόμος, ο κάθε νόμος, ήταν ανενεργός. Εδέσποζε παντού, στην κτίσιν, στους ανθρώπους, στα χωράφιά μας, στις Εκκλησιές μας, η Χάρις και η Αγάπη -υπό την σκέπη και την χάριν της Παναγίας.

Αλλά είναι ωραία η αποψινή μας συνάντησις εδώ στην πατρίδα μας υπό την σκέπη και Χάριν της Παναγίας, που ταιριάζει απολύτως και για μάς, αυτό που λέγει ο αρχαίος Όμηρος για τον ταλαιπωρημένον ακούσιον «πρόσφυγα» Οδυσσέα, ότι «καί καπνόν ανωθρώσκοντα νοήσαι ής γαίης θανέειν ιμείρεται» (Οδύσ. Ραψ. α´, στ. 57).

Η καρδιά μας χτυπά δυνατά και γρήγορα, διότι πατάμε τα αγαπημένα χώματα του φιλότατου νησιού μας. Βλέπομεν τα σπίτια όπου γεννηθήκαμε, πολλά ερείπια από την «έλλειψιν ζωής», άλλα ανακαινισμένα κατά τα τελευταία χρόνια, αλλά και πάλιν «έρημα» από τα ωραία και μοναδικά εκείνα βιώματα του παρελθόντος μας. Βλέπουμε τις «κορυφογραμμές» των λόφων, πίσω από τους οποίους είδαμε για πρώτη φορά να ανατέλλη ο φωτεινός δίσκος του ηλίου, αλλά και του νοητού Ηλίου, του Χριστού μας. Οι βλεπόμενες «κορυφογραμμές» παραμένουν πράσινες και γεμάτες πάντοτε από ελπίδα και προσδοκίαν. Οι νοητές «κορυφογραμμές», αναμένουν μαζί μας να «φθάσωμεν τον Αφθαστον», ο Οποίος μόνος δύναται να μας «καταφαιδρύνη τοίς θαυμασίοις», εμάς και την Ίμβρον μας.

Σε κάθε ματιά, σε κάθε στροφή του βλέμματος, σε κάθε αντίκρουσμα του τόπου

μας, χείμαρρος δακρύων τρέχει από τα μάτιά μας και ρίγη συγκινήσεων, αναμνήσεων, παιδικών ελπίδων και προσδοκιών, κατακλύζουν την ύπαρξίν μας. Εδώ η πτωχική «κούνια» όπου με ανεπανάληπτη μητρική στοργή μας νανούριζε η μητέρα μας. Εδώ και η «Κούνια», η Μεγάλη Μητέρα μας, η Παναγία, στην οποίαν μικροί και μεγάλοι πάντοτε καταφεύγουμε και προσφεύγουμε. Εκεί στο σεντούκι παραμένει η «σκούφια» του μωρού, το «νυφικό» της νύμφης, τα «τσερβούλια» του πατέρα, η «γκαζόλαμπα» που φώτιζε με το αμυδρό της φως τις ατέλειωτες «νύκτες» ανατολής και προσδοκίας -η λάμπα με την οποία διαβάσαμε τα μαθήματά μας τότε.

Εκεί ο «σοφάς» που καθότανε η γιαγιά και μας έσφιγγε στην στοργικήν αγκαλιά της και μας παρηγορούσε όταν κλαίγαμε από πείνα και από ανέχεια και από φτώχεια οι περισσότεροί μας, που μόνον η ευαισθησία της παιδικής ψυχής μας κατανοούσε. Πιο πέρα η «γωνιά» που καθόταν ο στοργικός πατέρας, τα γόνατα του οποίου μας παρείχαν την πλήρη ασφάλειαν της πατρικής προστασίας και πολλές φορές μας κουνούσαν στοργικά και μας σφούγγιζαν το παιδικό αθώο, μα αληθινό δάκρυ, και γι' αυτό όλα αυτά είχαν τον χαρακτήρα της περιζήτητης θέσεως. Γιατί όλα ήταν αληθινά, καθαρά, γνήσια, αυθεντικά, όχι μάταια, υποκριτικά, παροδικά.

Πέρασαν τα ωραία παιδικά χρόνια, μεγαλώσαμε και μάθαμε πολλά από τους απλούς γονείς μας, τους παππούδες μας, τους δασκάλους μας, τον Κοτζίνη και τον Μπακάλη, τους Τερζήδες, τον Οκουμούση, τους ιερείς μας, τον Αστέριον, τον Βαρλαάμ, τον Παπα-Μπρίγκον, τον Νικηφόρον, τους Αρχιερείς μας, τον Ιάκωβον, τον Μελίτωνα, τον Νικόλαον, τον Δημήτριον, τον Φώτιον, τον σημερινό άξιο και θυσιαζόμενο Κύριλλον, τους γείτονές μας, τους συγχωριανούς μας. Μια κοινωνία αδελφωμένη, με ολόψυχη συμμετοχή στα χαρούμενα και στα λυπηρά γεγονότα της μικρής οικογένειάς μας, του χωριού μας, της Ίμβρου, με τις πόρτες των καρδιών και των σπιτιών μας διάπλατα ανοιγμένες, χωρίς «αμπάρες», χωρίς φόβους, χωρίς αδικίες... με αγάπη και υπομονή μπροστά στο άδικο και στον κατατρεγμό των γύρω μας, άλλοτε ολίγων και μετρημένων, σήμερα πολλών που διαφεντεύουν το «βίος» μας, ιδιαιτέρως από το '64 και εδώ.

Τα αρραβωνιάσματα, οι γάμοι, οι γέννες, οι βαπτίσεις, οι κηδείες, οι γιορτές, πλούτιζαν τη ζωή μας με συναισθήματα, και αύξαναν την εμβάθυνσιν του νου στις εκφάνσεις της ζωής με το κάλλος της αληθείας.

Ο καθένας μας συμμετείχε ολόψυχα σε ό,τι συνέβαινε στον διπλανό του και εξεδήλωνε θερμόν, ειλικρινές και γνήσιον, αθών, θα ελέγομεν, ενδιαφέρον για όσα συνέβαιναν στον συνάνθρωπό του. Η κοινότητα ζούσε το α π ο κ ο ρ ύ φ ω μ α της κοινωνικής ζωής.

Πέρασαν τα χρόνια, μεγαλώσαμε, ξενητευτήκαμε, οι περισσότεροί μας αναγκαστικά, και φεύγοντας τραγουδήσαμε κρυφά μέσα μας, για να μή μας δούν και να μή μας ακούσουν οι ά λ λ ο ι, πάντοτε «ψυχαίς καθααίς και αρρυνώτοις χείλεσι», το «μισεύω και τα μάτια μου δακρύζουν λυπημένα, άχ! πατρίδα μου γλυκειά, πόσο σ' αγαπώ βαθειά».

Στην ξενιτειά σταδριοδρομήσαμε. Δεν χαθήκαμε. Ο καθένας στον τομέα του κ ά τ ι πέτυχε. Μα ούτε οι επιτυχίες, ούτε οι τιμές, ούτε οι δοκιμασίες, ούτε οι αποτυχίες, οι λύπες μας, οι αδικίες που μας έγιναν από δικούς μας και τρίτους, ούτε άλλο τίποτε κατάφερε να ξεριζώσει από μέσα μας τον ασίγητον π ό θ ο ν της επιστροφής στην πατρογονική γή. Στο νησί μας. Στο χωριό μας. Στο σπίτι μας. Στο ντάμι μας. Στα χωράφιά μας. Στα λιοστάσιά μας. Στα σχολεία μας. Έστω και αν σήμερα άλλοι τα «κατέχουν». Επιστροφής στην αθώα, αθόρυβη, ακίνδυνη για τους άλλους, ζωή μας. Και το μόνο που ζητούμε και θέλουμε και σήμερα είναι το «δικαιοσύνην μάθετε οι ενοικούντες επί της γής», και αληθώς «μακάριοι οι ειρηνοποιοί».

Και νά! Είμεθα πάλι εδώ. Πλημμυρισμένοι από αναμνήσεις, συγκλονισμένοι από συναντήσεις και ευοίωνες προοπτικές και θετικές ελπίδες, ότι δεν θα ξεχάσουμε ποτέ πιά την Ίμβρο μας... Δεν θα την χάσουμε. Οι πατρίδες δεν μπορούν να θεωρούνται χαμένες εφ' όσον υπάρχουν άνθρωποι που τις πονούν, που τις τιμούν, που τις αγαπούν.

Ίσως οι συνθήκες δεν επιτρέπουν σε όλους μας την εγκατάστασι στα πατρογονικά μας σπίτια, αλλά δεν εμποδίζουν τις συχνότερες επισκέψεις μας σε αυτά, μαζί με τα παιδιά μας που δεν έχουν ίσως, αλλά πρέπει να αποκτήσουν τον ίδιο ισχυρότατο δεσμό με αυτόν των παππούδων και των γονιών, με τα σπίτια, με τα χωριά, με τα ήθη, τα έθιμά μας, τις παραδόσεις μας, τους χορούς μας, τα μοιρολόγια μας. Η λαχτάρα μας και η αγάπη μας για τον τ ό π ο μας, ζωντανή και ακτινοβόλος, συντονίζει και τους παλμούς των καρδιών των απογόνων μας με το δικό μας χτυποκάρδι γι' αυτόν.

Η ζωή η επίγειος συνεχίζεται και θα συνεχισθή μέχρι της ακοής «τής ηχούσης σάλπιγγος» του Βασιλέως των βασιλευόντων και Κυρίου των πάσης φύσεως

κυριευόντων, εις τους οποίους «εδόθη παρά Κυρίου η κράτησις και η δυναστεία παρά Υψίστου» (Σοφ. Σολομ. 6,3). Και δεν πρέπει να λησμονήται αυτό. Οι τάφοι των κοιμητηρίων μας, όπου αναπαύονται τα σώματα των «κεκοιμημένων», των συμπατριωτών μας, θα φιλοξενήσουν και τα σώματα πολλών από ημάς, όταν η ψυχή μας θα φτερουγίσει σε άλλους κόσμους πνευματικούς, από τους οποίους «απέδρα πάσα οδύνη, λύπη και στεναγμός». Το σώμα μας θα γίνη ένα με την γή μας και η ψυχή μας θα γίνη ένα με την ψυχή των προγόνων μας....

Για αρκετές χιλιετίες το πνεύμα μεταλαμπαδεύεται από γενεάς εις γενεάν και το σώμα γονιμοποιεί την γήν που τρέφει τα νέα σώματα. Αέναος εναλλαγή και αιώνιος συνέχισις της ζωής και του πολιτισμού. Το γνωρίζουμε, το πιστεύουμε, το θέλουμε. Η ζωή μας και ο πολιτισμός έχει και θα έχει σ υ ν έ χ ε ι α και σ υ ν έ π ε ι α. Όχι χθές αλλά και σήμερα, αλλά και αύριο διαφορετικά. Η ζωή της Ίμβρου μας, των χωριών μας, των Ναών μας, των εξωκκλησιών μας, των σπιτιών μας, των προσώπων μας, χθές και σήμερα και αύριο η ίδια, με την πίστι μας, την ευσέβειά μας, την φιλοπατρία μας, το ήθος μας, τις παραδόσεις μας, τις ιδέες μας, τα προβλήματά μας, όπως θα έγγραφεν ο ιστοριοδίφης του νησιού μας μακαριστός Αλέξανδρος Ζαφειριάδης και όπως ο Αλκης Σχοινουδιώτης θα περιέγραφε την ιδιαιτερότητά μας στο ποίημά του «Η γλώσσα του χωριού μου».

Αυτή η συνέχεια και η συνέπειά μας είναι τ ρ ό π ο ς αθανασίας, είναι το κ ά λ λ ο ς μας, τα πάντα μας, τα καλά λίαν.

Είναι βέβαιον ότι ζούμε μέσα εις το «σ ω μ α» των προγόνων μας. Για να ζήσουμε και μέσα στο πνεύμα τους πρέπει να κατακτήσουμε και την ψυχή τους και αυτή κατακτάται με την α γ ά π η ν και με τον θ α υ- μ α σ μ ό ν και με την μ ί μ η σ ι ν του κάλλους των. Εάν μας αγαπήσουν και μας θαυμάσουν τα παιδιά μας, θα μας μιμηθούν. Έτσι θα αποφευχθή η αφομοίωσίς τους από άλλους πολιτισμούς και η απώλειά τους για την κοινότητά μας, την Ίμβρο μας. Δεν αρκεί να ρέη στις φλέβες τους το αίμά μας, πρέπει να τρέχη στην πνευματικήν ύπαρξίν τους η παιδεία μας και το πνεύμα μας. Το Νησί μας, το Χωριό μας, μας περιμένει. Μεγάλη χαρά γίνεται στην κοινωνία του κάθε φορά που ένας από μας αποβιβάζεται μόνιμα στο λιμάνι του, στον Άγιο Κήρυκο. Χαίρεται ο επιστρέφων, χαίρονται και οι υποδεχόμενοι αυτόν, οι «προσδοκώντες ανάστασιν» πατέρες μας και τα οστά των στα κοιμητήρια μας υπό την γήν πλέον. Ημείς οι επί της γής ακόμη, τους οφείλουμε κάτι. Να μή αφανίσωμε με τα πάθη μας και τις ιδιοτροπίες μας και με την ζωή μας το κ ά λ λ ο ς της Ίμβρου και των γνησίων ανθρώπων της.

Ο φλοίσβος των κυμάτων της θαλάσσης που γαληνεύει και ο παφλασμός των όταν οι ά ν ε μ ο ι αναταράσσουν τα ν ε ρ ά αποτελούν τον χαρμόσουνον φυσικόν χαιρετισμόν του Νησιού προς τους επανακάμπτοντας. Ο δεύτερος χαιρετισμός, το

καλωσόρισμα, εκφράζεται με την ανθρώπινη φωνή των εναπομεινάντων που τόσα χρόνια περιμένουν να ακούσουν την φωνή του ξενητεμένου να τους αναγγέλλη την άφιξίν του με το δυσκολοπρόφερτον, από την συγκίνησιν, «ήρθα και πάλι Μάννα» και εμείς προσθέτουμε:

μ ά ν ν α Π α ν α γ ι ά!

«Καλώς ήρθες, παιδί μου»! Η αγκαλιά ζεστή και σφιχτή λέγει χωρίς λόγια όλα τα υπόλοιπα.

Αδελφοί και τέκνα,

Το κ ά λ λ ο ς της Παναγίας μας, το κ ά λ λ ο ς της Ίμβρου μας, είναι το φ ω ς , το οποίο έρχεται «έσωθεν». Είναι ο της «κοιλίας αυτής καρπός». Αυτό το κάλλος, που εγέννησε το Φ ω ς το ανέσπερον, που είναι ο ίδιος ο Θεός και Υιός Της και Κύριός μας. Αυτό το Φως που φωτίζει όλην την ζωή μας, τα προβλήματα μας και τις δυσκολίες μας, αυτό που εξαγιάζει τα «πάθη» μας και καταργεί τα μεσότοιχα της «έχθρας» και του «μίσους» και της «αδικίας» και μας διδάσκει την αγάπην, την ταπείνωσιν, το «δικαιοσύνην μάθετε οι ενοικούντες επί της γής», η οποία δικαιοσύνη «σέ ακολουθεί από πίσω, αλλά πληρώνει με τόκο» («Οπισθόπους μέν, συν τόκω δ' επέρχεται») (Γρηγορίου του Θεολόγου, Επίγραμμα ΛΗ΄, Ρ.Γ. 38,103). Αμήν.

Χρόνια σας πολλά και ευλογημένα, αγαπητοί συμπατριώται και συμπροσευχόμενοι φίλοι της Ίμβρου!

<http://bit.ly/16QIbI3>